

**ЧУДОМИР
АЛЕКСАНДЪР ЖЕНДОВ В
КАЗАНЛЪК**

chitanka.info

През годините 1918 и 1919 в горните класове на трета мъжка гимназия се очертава група по-будни ученици, между които най-вече изпъкнали трима Александровци от една паралелка: Жендов, Занков (сега известен скулптор) и нашият съгражданин, хирург, д-р Паранжилов. Както повечето ученици на тази възраст, и те били бунтари и недоволни от тогавашния обществен строй, но още неоформени напълно политически. Дружели повечето с по-възрастните ученици като Стоян Райнов, който по-късно става професор по керамика в Художествената академия, Петър Рамаданов — също известен скулптор сега — и др. Още като ученик Жендов рисувал и печатал карикатури из комунистическите вестници и списания и продължи да рисува, да пише и редактира до края на живота си. Една година преди тях в същата гимназия се учил В. Червенков и още оттогава са се познавали с Жендов.

Останал сирак от малък, Александър Паранжилов бил най-бедният между тях и щом свършил гимназия и взел дипломата си, подпомогнат от познат в Министерството на земеделието, бил назначен за писар-сметководител в създаващия се „Овощен разсадник“ в Казанлък. Тук той работил до есента и понеже в Ямбол, откъдето е родом, се открила по-добра длъжност в инженерната бригада, поканил Жендов да заеме мястото му в разсадника. Така Александър Жендов постъпил на работа в града ни през август 1920 година и служил до март 1921 година. По това време аз бях стажант в педагогическото училище и за пръв път се запознах с него. Представи ми го рано починалият даровит артист от Народния театър Порфирий Велков, който тогава беше самодеец в читалище „Искра“. Висок, малко приведен и блед, Жендов живееше у тях на улица „Кайнарджа“, където два-три пъти им ходих на гости и се възхищавах от накачените по стените на стаята карикатури и рисунки. След това често се срещяхме в София по изложби, по събрания на художниците и пр. Той по-късно дълго време беше в управата на съюза, беше секретар, и вземаше живо участие в живота му.

Когато откри последната си изложба, отидох специално да я видя и да купя нещо за нашата галерия. Спрях се на известната му карикатура „Слугинчето до рояла“, но друг, по-близък негов човек му се примолил и той не можал да му откаже, а на мене обеща да направи друга, която не успя да нарисува.

През цялото това време Жендов беше добър марксист и войник на партията, но когато през времето на култа бе обруган и изключен поради спора с близкия си приятел Червенков, той сякаш изчезна из столицата. Колко пъти отивах в София и питах за него, всички вдигаха рамене. Най-после един художник ми каза, че се хранел в пивницата на улица „Раковски“, близо до площад „Славейков“. Няколко пъти ходих и аз да се храня там, за да го видя. Една вечер ме забелязал и дойде при мене.

— Къде потъна — го питам, — защо се криеш?

А той горчиво се усмихна и рече:

— Ти не знаеш какво значи да изпаднеш в немилост и да си афоресан. Голяма част от познатите ми, като ме видят, отбиват се встрани, а ако ме срещнат, преструват се, че не са ме забелязали. Другите пък, по-близките, аз избягвам да ги срещам, за да не ги изложам, и така — пълна изолация.

Наскоро и без това слабият му организъм не издържа това тежко състояние и той почина млад и крайно необходим за днешното време.

(Публикуван във в. „Казанлъшка искра“, бр. 13 от 20.III.1965 г.)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.